

Hemolytické anémie extrakorpuskulární

Jde o anémie, kdy **příčina** hemolýzy leží **mimo erytrocyt**. Jsou většinou **získané**. Dělíme je na:

- **imunitní** – na erytrocyt se naváže protilátka, která aktivuje komplement nebo označí buňku pro likvidaci v monocyto-makrofágovém systému;
- **neimunitní** – erytrocyt je poškozen mechanicky nebo toxiny, dochází k jeho lýze nebo je díky změněnému tvaru odstraněn monocyto-makrofágovým systémem.

Anémie z mechanického poškození erytrocytů

Charakteristická **přítomnost deformovaných erytrocytů – fragmentocytů** (schistocytů):

- Při **přítomnosti trombů v mikrocirkulaci** (mikroangiopatická hemolytická anémie) – DIC, TTP, hemolyticko-uremický syndrom, Kassabach-Merrittův syndrom (kavernózní hemangiom + konsumpční koagulopatie + anémie).
- Při implantacích **umělých chlopní**.
- Při **nádorové angiopatii** (prorůstání nádoru do cévy – např. u karcinomu jater nebo Grawitzova tumoru).
- Při **maligní hypertenzi**.

Anémie z poškození erytrocytů toxiny a parazity

Exotoxiny bakterií (fosfolipázy, hemolysiny – Clostridium welchii, pneumokoky, streptokoky...), **hadí a pavoučí jedy**.

Malárie – rozpad erytrocytů při pomnožení plazmodií.

Anémie z poškození erytrocytů protilátkami a komplementem

Navázání imunoglobulinů (autoprotilátek) **nebo složek komplementu** na erytrocyty, které jsou tak opsonizovány a zachycovány makrofágy sleziny (významnější úloha makrofágů než hemolýza zprostředkovaná MAC).

Formy primární se vyskytují bez predisponujícího onemocnění, **formy sekundární** provázejí některá autoimunitní onemocnění (systémový lupus erythematosus), nádory (lymfomy, karcinomy), virové infekce, užívání některých léků.

Diagnostika se provádí **přímým Coombsovým testem** – protilátky (z králíčího séra) proti imunoglobulinům se naváží na imunoglobuliny přichycené na povrchu erytrocytů a tím dojde k jejich aglutinaci, při nepřímém Coombsově testu se stanovují volné protilátky.

Při paroxysmální chladové hemoglobinurii jsou přítomné protilátky typu hemolysinu, které se aktivují chladem.

Fetální erythroblastóza (morbus haemolyticus neonati)

 Podrobnější informace naleznete na stránce Hemolytická nemoc novorozence.

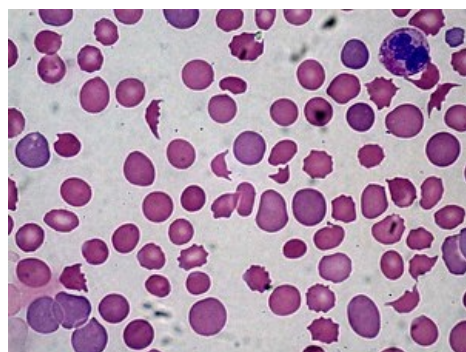
Vzniká **při inkompatibilitě matky a plodu v Rh systému** (matka Rh–, plod Rh+). Matka vytváří protilátky proti D-antigenu na povrchu erytrocytů plodu a to po předchozí imunizaci (předcházející těhotenství i potrat), kdy se při porodu mísí mateřská a fetální krev, případně transfúze Rh+ krve matce). Protilátky při následujícím těhotenství přestupují placentární bariérou a **v krvi plodu vyvolávají hemolysu**. Ta může vést k:

- **Ikteru** (icterus neonati gravis) – nekonjugovaný bilirubin přestupuje nezralou hematoencefalickou bariérou a vede k zelenožlutému zbarvení bazálních ganglií, jader thalamu, mozečku a olivy – jadrový ikterus (Kernikterus) – poškození CNS.
- **Vyplavování nezralých erytrocytů** (erythroblasty) – proto erythroblastóza.
- **Extramedulární erytropoéza** – hepatosplenomegalie.

Celkový stav plodu může být různý, od poporodní anémie s ikterem po poškození CNS, nejtěžší forma (**hydrops foetus congenitus**) vede k intrauterinní odúmrti plodu a jeho maceraci (foetus maceratus).

Ostatní extrakorpuskulární příčiny hemolýzy

Měď – u hemodialyzovaných pacientů a nemocných Wilsonovou chorobou.

Diseminovaná intravaskulární koagulace (DIC) s mikroangiopatickou hemolytickou anémií

Rozsáhlé popáleniny – tepelné poškození erytrocytů.

Hypersplenismus – spojení splenomegalie s anémií, popř. s leukopenií a trombocytopenií.

Odkazy

Související články

- Anemie
- Hemolytické anémie korpuskulární
- Rh systém

Zdroj

- PASTOR, Jan. *Langenbeck's medical web page* [online]. [cit. 12.4.2010]. <<http://langenbeck.webs.com>>.